

Test obrázků

1. Skřetí duch hořkosti, zloby a vzdoru, který se v každém z nás brání kráse a síle

Faktor lze označit jednoslovně jako ODPOR. Nejsilněji zastoupené položky v něm zahrnují pocity, které vyvěrají ze zklamání. Tyto pocity se zpravidla dostávají v situaci, kdy není naplněno naše očekávání. Může se jednat o vzdor a zlost nebo o pohrdání či směšnost. (V tomto testu se může jednat také o projev zklamání z podnětových obrázků. Příčinou však může být i nechuť zamýšlet se nad předloženými pocity, případně i odpor vůči takovému způsobu dotazování.) V personifikované podobě by uvedené pocity mohl ztělesňovat nějaký SKŘET, někdo, kdo je odmítavý vůči hodnotám souhlasu, harmonie a nadšení. Uvedené pocity tedy mohou být též výsledkem obrany před vlastní citlivostí či patetičností a snahy takové pocity v sobě potlačovat.

2. Vděčné spočinutí v lásce a naději

2. faktor (třífaktorové řešení): Položky tohoto faktoru označují DŮVĚRU ve svět, v sebe samého a pocit bezpečí. Některé mají vztahový charakter (vděčnost, láska, úcta), jako by předpokládaly existenci někoho, vůči němuž jsou prožívány. Jsou to hodnoty, které představují určitý společenský ideál spokojenosti – některé z nich jsou přímo „typicky křesťanské“ (naděje a láska). K pocitům tohoto faktoru také mnozí z nás osobně směřují jako k určitému životnímu cíli. Jsou přitom motivováni touhou, aby jim bylo dobře, aby byli stabilně zakotveni mezi svými blízkými lidmi, ale i v sobě samých a cítili stabilitu a jistotu.

3. Schopnost nadšení, radosti a údivu, která překonává smutek v duši

3. faktor ve svých položkách vyjadřuje NADŠENÍ. Pocity, které zde jsou zastoupeny, jsou typické v situaci, kdy je člověk nějakým příjemným podnětem osloven a „unesen“ z běžné reality myšlení. Je zde tedy patrný určitý prožitkový přesah nad rámec rutiny každodenního dění. Tento prožitek bývá provázen stavu nadšení, radosti a údivu. Jedná se o zážitek oslovení a obohacení v nejlepším smyslu slova. Je to setkání s něčím nadmíru zajímavým, čemu jsme se v dané chvíli dokázali dostatečně otevřít.

Test pocitů a názorů

Faktor eko-spirituální má zřetelně ekologické ladění. Jeho položky vyjadřují prožitek bazální příbuznosti člověka s celkem přírody i s jejími jednotlivinami. V této pozici se člověk stává jen jedním z řady tvorů, nikoli jejich pánem. Pokud se něčím od ostatních odlišuje, pak proto, aby vůči nim dostal posvátnému závazku odpovědné péče. Stejnou hodnotu má též příroda neživá a dokonce se zde objevují pochyby o jejím neživém stavu („i kameny možná mají duši“). Kontakt s přírodou budí úžas a touhu porozumět jejímu skrytému tajemství. Vznešenost a posvátnost veškerého života souvisí také s úctou a vděčností k Zemi, k níž se pojí příměr mateřství. Země je zde konečnou posvátnou instancí, jež pojímá stejnou měrou vše živé i neživé.

Faktor sounáležitosti tematizuje intenzivní prožitky pojící se ke společenství blízkých lidí. Jedná se o „souznění duší“ i o přináležení k lidem, které „pomáhá překonávat nesnáze“. Patří sem

těž „úžas nad rozmanitostí lidí, kteří jsou navzdory svým chybám jedineční a dokonalí“. K sounáležitosti se pojí také „touha radostí obejmout svět“, přání „šťěstí všech bytostí“ a uvědomění, že „život je zázrak“. Vedle intenzivních prožitků radosti hovoří výroky též o „zvláštním slavnostním pocitu“.

Faktor mystický - položky vypovídají o intenzivních prožitcích „odevzdání se proudu (či hlubině) bytí“ a „otevřít se tajemství vesmíru a existence“, kdy se „skutečnost náhle ukáže ve zcela novém světle“. Změny stavu vědomí při odlišném prožívání času, prostoru a vzdálenosti připomínají popisy mystických (či psychedelických) prožitků. Jedná se však i o odlišné sebezpůsobování, kdy se „Já noří do větší přesahující skutečnosti“. Zrušení hranic mezi „Já“ a „Nejá“ je zakoušeno také v pocitu „sjednocení s veškerým životem“, v sebezapomenutí tváří v tvář uměleckému dílu či v extatickém vztahu ke druhému člověku. Objevují se tu též výpovědi o zážitcích hlubokého vnitřního míru, osvobození, setkání s děsivou vznešeností či s odpuštěním, které mění lidské vztahy.

Faktor morálního entuziasmu. Položky verbalizují téma dobra a zla, morální apel „čistoty“ a „statečnosti“ i strach z vlastního činu, který by mohl někomu „zkazit život“ či „zničit mou lidskou podstatu“. Objevuje se zde také otázka soucitu, prožitků druhých jako „bytostí s tajemným vnitřním světem“ a pocitování sebe sama jako „nicotného“ a „nepatrného ve srovnání s nekonečnem bytí“. Na rozdíl od předchozích „čistě prožitkových“ faktorů mají výroky tohoto faktoru také praktický charakter. Tematizují morální pocity, ve jménu kterých jedinec cítí potřebu se sebou (či pro svět) „něco udělat“.

Faktor transcendentálně monoteistický. Položky vyjadřují určitý přesah běžné reality k něčemu, co stojí „nad“ ní. Obsahy výroků naznačují, že životní události, ani lidé, které potkáváme, nejsou ničím nahodilým. Životní příběh má ještě další, „hlubší“ smysl, podobně jako má svůj „vyšší cíl“ dějinná cesta lidstva. Jedná se o postupné lineární přibližování k „nejvyšší“ skutečnosti. Vstupní branou k jejímu úplnému nahlédnutí je však teprve smrt, kterou ovšem nic nekončí, je to naopak návrat „domů“. Představy tohoto druhu lze najít ve většině monoteistických náboženských systémů. Postrádají obsahy dogmat a náboženské pojmosloví, svými formálními obrazy absolutna jsou nicméně téměř totožné s jejich teologickým myšlenkovým rámcem. Ukazuje se, že v „uprázdněné“ podobě zůstávají podobná přesvědčení v české populaci stále vysoce aktuální; religionista T. Halík tuto obecně rozšířenou víru „v něco mezi nebem a zemí“ označil jako „něcismus“.

Interpretace výsledků v percentilech v EXCELU:

Hodnota „10“ znamená, že člověk patří mezi 0-10% lidí s nejnižší mírou přesvědčení či prožitků tohoto druhu z měřených osob (Jsou to vysokoškoláci, v běžné populaci by to bylo jinak).

Hodnota „20“ znamená že se pohybuje mezi 10-20% lidí s touto hodnotou, ... Hodnota „50“ a „60“ znamená, že patří mezi 40-60% lidí s těmito prožitky, tj. že se pohybuje v průměru. ... Hodnota 100 znamená, že člověk patří mezi 10% těch, kteří dosahují nejvyšších hodnot (nejsilnějších prožitků) v dané oblasti.